

2 De aanleiding en opzet van het debat

In dit rapport doet de Pensioencommissie verslag van het debat over pensioenbewustzijn dat de SER in het najaar van 2007 heeft georganiseerd op verzoek van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹.

De motie-Verbeet

De aanleiding voor het debat is een bij de behandeling van de Pensioenwet door de Tweede Kamer aangenomen motie. In deze motie-Verbeet wordt de minister gevraagd een debat te organiseren “over de toekomst van met name het tweedepijlerpensioen en de uitvoering van pensioenregelingen”. Het debat zou bij voorkeur door de SER moeten worden georganiseerd en de relevante maatschappelijke groepen en organisaties (nationaal en internationaal) en de wetenschap zouden erbij moeten worden betrokken².

Debat over pensioenbewustzijn

In reactie op het verzoek van de minister heeft de SER voorgesteld het pensioenbewustzijn van burgers het onderwerp te maken van het debat. De SER meende namelijk dat in de aanloop naar de nieuwe Pensioenwet al veel en uitgebreide discussies gevoerd waren over zeer veel aspecten van het tweedepijlerpensioen (onder andere houdbaarheid, financiële zekerheid, medezeggenschap, goed pensioenfondsbestuur) en dat een nieuw debat hier weinig aan zou kunnen toevoegen.

Omdat de belangstelling voor en de kennis van pensioen klein is, heeft de raad voorgesteld om pensioenbewustzijn tot onderwerp van het debat te maken. Hij meent dat een groter pensioenbewustzijn van belang is voor alle betrokkenen bij pensioenregelingen. De minister heeft vervolgens laten weten met deze aanpak te kunnen instemmen³.

Opzet van het debat

Om te weten te komen hoe er gedacht wordt over pensioenbewustzijn, heeft de Pensioencommissie, in opdracht van de SER, een drietal panelbijeenkomsten en een conferentie georganiseerd.

Voor de, in oktober 2007 gehouden, panelbijeenkomsten zijn verschillende betrokkenen – omschreven als deelnemers, uitvoerders en deskundigen – uitgenodigd. Aan hen is gevraagd hun opvattingen te geven over de oorzaken van het geringe pensioenbewustzijn en de mogelijkheden om dit te vergroten. Een aanvullende vraag was wie het voortouw zou moeten nemen bij het vergroten van het pensioenbewustzijn.

1 De samenstelling van de Pensioencommissie is opgenomen in bijlage 3.

2 De motie is opgenomen in bijlage 1.

3 De brief van de SER en de reactie van de minister zijn opgenomen in bijlage 1.

Afsluitend is op 13 november 2007 een conferentie georganiseerd waar pensioenbewustzijn op verschillende manieren is benaderd en waar door een forum en het publiek over verschillende aspecten van het vergroten van pensioenbewustzijn is gediscussieerd⁴. De verslagen van deze bijeenkomsten en het verslag van de conferentie zijn te vinden op de website van de SER (www.ser.nl, onder publicaties/overige publicaties).

Opzet van dit rapport

De bevindingen van de panelbijeenkomsten en de conferentie worden in dit rapport weergegeven, aangevuld met gegevens uit onderzoek en opvattingen uit de economische literatuur.

Eerst wordt aandacht besteed aan de vraag of we pensioenbewust zijn, waarom we dat niet zijn en of een laag pensioenbewustzijn erg is. Vervolgens komt aan de orde hoe het pensioenbewustzijn te vergroten is. Het rapport wordt afgerond met een slotwoord van de commissie.

4 Zie voor de opzet en de deelnemers ook bijlage 2.